

ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΜΕ ΕΡΓΑ GRAFFITI ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

Κωνσταντίνα Δρακοπούλου (ιστορικός τέχνης)-Δημήτρης Κρεμμύδας (επιστημονικός συνεργάτης-ερευνητής συστημάτων και διαχείρισης έργων τέχνης). Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας (υπό την εποπτεία του καθηγητή Λαογραφίας κ. Μηνά Αλ. Αλεξιάδη) και Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της τέχνης, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

(e-mail k_drakop@yahoo.com , kremmydas@aua.gr)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου «Graffiti. Αισθητική και κοινωνιολογική έρευνα των επιτοιχίων ζωγραφικών παραστάσεων και επιγραφών στην Ελλάδα», που χρηματοδοτήθηκε από το ερευνητικό πρόγραμμα *Καποδίστριας* (2005-2006 και 2006-2007), διενεργήθηκε, υπό την εποπτεία του καθηγητή κ. Νίκου Ζία, καταγραφή και μελέτη έργων graffiti της ελληνικής σκηνής από μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Στη διάρκεια του έργου συγκεντρώθηκε ένα αρκετά μεγάλο υλικό φωτογραφιών, που στη συνέχεια με νέα χρηματοδότηση του προαναφερόμενου προγράμματος εισήχθη σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων. Πρόκειται για το έργο «Ψηφιοποίηση φωτογραφιών με έργα graffiti της ελληνικής σκηνής και συγκρότηση ηλεκτρονικού αρχείου». Το έργο είναι σε εξέλιξη και πραγματοποιείται με τη συνεργασία των Τομέων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης και Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, υπό την εποπτεία του καθηγητή Λαογραφίας κ. Μηνά Αλ. Αλεξιάδη.¹

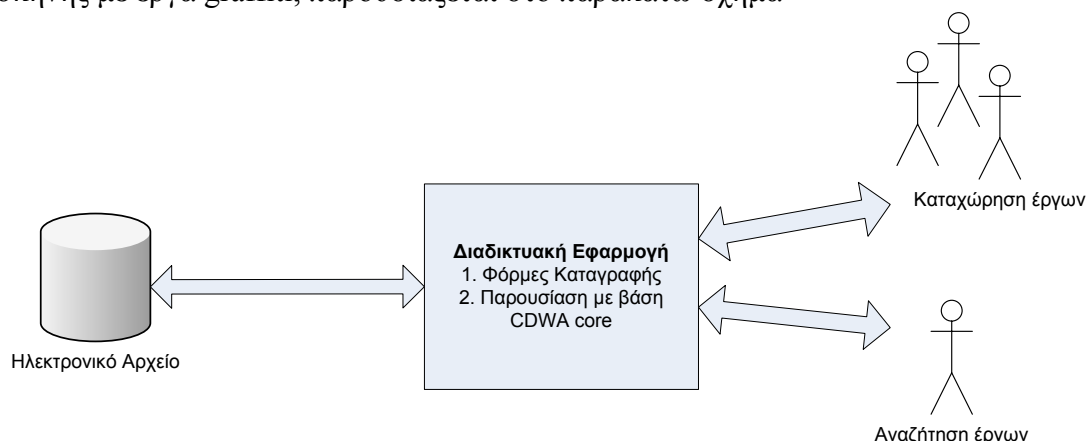
Η καταγραφή των μεταδεδομένων για τη συγκρότηση του ηλεκτρονικού αρχείου βασίστηκε στις κύριες κατηγορίες του διεθνούς προτύπου Categories for the Description of Works of Art (CDWA), που έχει αναπτυχθεί από το Ερευνητικό Ινστιτούτο του μουσείου Getty, προκειμένου το αρχείο να είναι συμβατό με το πρότυπο OAI-PMH. Η εισαγωγή των δεδομένων έχει γίνει σύμφωνα με τους κανόνες του Cataloging Cultural Objects (CCO) του παραπάνω Ινστιτούτου. Για κάθε έργο καταχωρίζονται δεδομένα σχετικά με τον καλλιτέχνη (writer) ή την ομάδα (crew) στην οποία ανήκει, την κατηγορία του έργου, τα στυλιστικά γνωρίσματα, τις τεχνικές και τα χρησιμοποιούμενα υλικά, το θέμα, την εικονογραφία και εικονολογική ερμηνεία του, την επιφάνεια εφαρμογής του κομματιού, την πόλη και την περιοχή, ενώ διεκρυνίζεται εάν πρόκειται για έργο παράνομο ή εκτελεσμένο στο πλαίσιο επίσημης ανάθεσης ή κάποιου φεστιβάλ. Στο πλαίσιο της παρούσας ανακοίνωσης θα προσπαθήσουμε να καταδείξουμε την αναγκαιότητα συγκρότησης μιας βάσης δεδομένων με έργα graffiti, αφού μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει μια συστηματική καταγραφή του φαινομένου της ελληνικής σκηνής, ώστε να επιτευχθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα της αιγυπτιακής αυτής καλλιγραφίας στους ερευνητές, αλλά και σε κάθε ενδιαφερόμενο χρήστη.

ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ

1 Περιγραφή της εφαρμογής

Στην παρούσα φάση έχει ολοκληρωθεί πλήρως η καταγραφή των προδιαγραφών της εφαρμογής ενώ για κάποια υποσυστήματα της εφαρμογής έχει ξεκινήσει η υλοποίησή τους. Εδώ θα περιγράψουμε αναλυτικά τις προδιαγραφές.

Η βασική δομή της εφαρμογής για την συστηματική καταγραφή της ελληνικής σκηνής με έργα graffiti, παρουσιάζεται στο παρακάτω σχήμα

Τα κύρια μέρη είναι:

1. Το ηλεκτρονικό αρχείο, το οποίο περιέχει σε μορφή σχεσιακής βάσης δεδομένων, τις πληροφορίες για τα καταλογωγραφημένα έργα graffiti.
2. Η διαδικτυακή εφαρμογή, η οποία είναι υπεύθυνη για την επιχειρησιακή λογική (business logic) του προγράμματος και τη διασύνδεση του ηλεκτρονικού αρχείου με τους χρήστες (user interface). Υπάρχουν δύο διακριτά σκέλη: Το υποσύστημα καταγραφής των έργων graffiti (διαβαθμισμένη πρόσβαση) και το υποσύστημα αναζήτησης και παρουσίασης έργων graffiti (ελεύθερη πρόσβαση).
3. Οι χρήστες του συστήματος. Μπορούμε να τους διακρίνουμε στους χρήστες οι οποίοι θα καταχωρούν έργα graffiti (πρόσβαση με username/password) και στους απλούς χρήστες που αναζητούν πληροφορία.

2 Τα μεταδεδομένα

Επειδή το graffiti είναι μια εφήμερη, εναλλακτική μορφή τέχνης η φωτογραφική αποτύπωση των έργων αποκτά εξαιρετική σημασία. Σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις, η φωτογράφιση αποδεικνύεται τόσο σημαντική όσο και το ίδιο το κομμάτι, αφού είναι το μοναδικό οπτικό τεκμήριο που διασώζει την παρουσία του. Οι ψηφιακές αυτές φωτογραφίες που δεν θεωρούνται φυσικά έργα τέχνης, αλλά αποτελούν οπτικά υποκατάστατα έργων δεν αντιμετωπίστηκαν σύμφωνα με αυτή τη διάκριση μεταξύ καλλιτεχνικής φωτογραφίας και απλού ντοκουμέντου, οπότε η ορολογία για την εξασφάλιση πρόσβασης μέσα στο σύστημα ταξινόμησης Categories for the Description of Works of Art (CDWA) παρέμεινε η ίδια. Οι φωτογραφίες που συγκεντρώθηκαν και συνεχώς εμπλουτίζονται κατά τη διάρκεια του ερευνητικού προγράμματος αποτελούν ένα ομοιογενές σύνολο που απεικονίζει το ίδιο υλικό: ολοκληρωμένα έργα graffiti, black books, το ειδικό δηλαδή τετράδιο στο οποίο οι writers εκτελούν προπαρασκευαστικά σχέδια, και ανεξάρτητα προπαρασκευαστικά ή προερχόμενα από τα black books. Η ποιότητα των φωτογραφιών, ιδιαίτερα μάλιστα αφού πρόκειται για ντοκουμέντα εφήμερων έργων, επηρέασε σημαντικά την πράξη της καταγραφής. Σημαντικές δυσκολίες αναφάνηκαν όταν οι φωτογραφίες ήταν χαμηλής ανάλυσης ή γενικότερα κακής ποιότητας και χωρίς ακριβή εστίαση.

Η καταγραφή των πληροφοριών που αφορούν ένα έργο graffiti και τα μεταδεδομένα που θα πρέπει να παραχθούν για αυτό είναι κομβικής σημασίας για την εφαρμογή. Το σχήμα της Βάσης Δεδομένων του Ηλεκτρονικού Αρχείου πρέπει να εκπληρώνει τις ακόλουθες βασικές απαιτήσεις: να καταγράφει όλο το φάσμα των μετα-δεδομένων

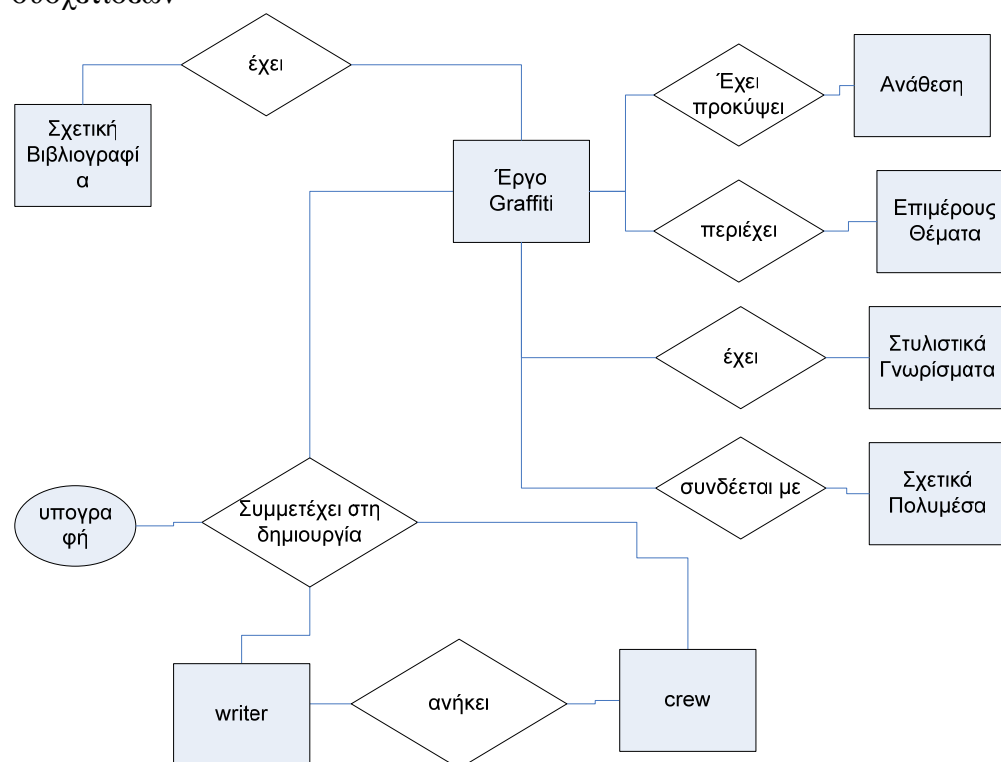
ενός έργου graffiti και αφετέρου να είναι σε θέση να παρουσιάζει την πληροφορία αυτή με τέτοιο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές του διεθνούς προτύπου CDWA.

- Τα αντικείμενα που καταλογογραφούμε είναι τα εξής:
  1. Ψηφιακές φωτογραφίες που απεικονίζουν έργα graffiti (ολοκληρωμένα ή σχέδια)
  2. Black Book

Όσον αφορά τις ψηφιακές φωτογραφίες και τα έργα graffiti που αυτές απεικονίζουν, η δομή της Βάσης Δεδομένων θα πρέπει να καταγράφει τα παρακάτω μετα-δεδομένα:

2.1 Για έργα Graffiti

Πολύ συνοπτικά, ένα έργο graffiti παρουσιάζει το παρακάτω διάγραμμα οντοτήτων-συσχετίσεων

Αναλυτικά, παρουσιάζονται τα σχετικά μεταδεδομένα παρακάτω.

2.1.1 Κατηγορία έργου

Μεμονωμένη Επιλογή από κλειστή λίστα {Ολοκληρωμένο graffiti, Προπαρασκευαστικό σχέδιο}, ανάλογα με το εάν πρόκειται για έργα των οποίων η εκτέλεση έχει ολοκληρωθεί είτε για προπαρασκευαστικά σχέδια.

2.1.2 Πληροφορία σχετικά με την Δημιουργία του έργου

Δημιουργός: Επισημαίνεται το όνομα ή τα ονόματα των writers και η ομάδα (*crew*) (ανοιχτή λίστα πολλαπλών επιλογών) στην οποία ανήκουν.

Υπογραφή Δημιουργός/Δημιουργοί (writer-writers): Περιγραφή της θέσης της υπογραφής του δημιουργού/ων και της ομάδας/ων (π.χ. JASONE, κάτω δεξιά)

Φωτογραφία της υπογραφής: Ηλεκτρονικό αρχείο με την υπογραφή αποκομμένη από το υπόλοιπο έργο

Δηλώσεις του δημιουργού/δημιουργών: Ελεύθερο κείμενο με δηλώσεις του δημιουργού/δημιουργών που πληροφορούν για τη διαδικασία της δημιουργίας ή τη χρονολόγηση του έργου και βοηθούν στην ερμηνεία του. Για παράδειγμα, ο writer JORZ από το crew WOF επισήμανε σχετικά με έργο της ομάδας του ότι πραγματοποιήθηκε το 2005, στην πόλη Karlsruhe της Γερμανίας και επέλεξαν τη μεταγραφή των λατινικών χαρακτήρων των ονομάτων τους σε ελληνικούς για να υπογραμμίσουν την ελληνική τους ταυτότητα.

Χρονολόγηση του έργου: Η χρονολογία δηλώνεται όπως ακριβώς αναγράφεται μέσα στο έργο ως ελεύθερο κείμενο. Για παράδειγμα μπορούμε να σημειώσουμε *Χριστούγεννα 2005*, 5/10/2003, ή από Ιαν.2003 έως Μάρτιο 2003

Χρονιά ολοκλήρωσης του έργου: Συμπληρώνεται ξεχωριστά ώστε να μπορεί ο χρήστης να διευκολυνθεί στην αναζήτηση της χρονολογίας.

Επιφάνεια φορέα: Εδώ δηλώνεται γενικά ο υλικός φορέας πάνω στον οποίο έχει πραγματοποιηθεί το κομμάτι και ο οποίος μπορεί να είναι σταθερός ή κινούμενος, δηλαδή τοίχος ή οχήματα. Τα δεδομένα καταχωρίζονται σύμφωνα με μια ανοιχτή λίστα όρων. Για παράδειγμα, τοίχος, βαγόνι τρένου, λεωφορείο, συρμός του μετρό, τρόλεϊ, άλλο.

Τόπος: Στο πεδίο αυτό συμπληρώνεται ο Νομός, ο Δήμος ή η συνοικία στην οποία εντοπίστηκε το κομμάτι. Σε ορισμένες περιπτώσεις, εάν πρόκειται για μεγάλες και σημαντικές λεωφόρους, όπως Πειραιώς-Κηφισίας καταγράφουμε και τα ονόματα των λεωφόρων. Μπορούμε επίσης να δηλώσουμε το όνομα και τη λειτουργία ενός γνωστού κτιρίου, ιδιαίτερα στην περίπτωση επίσημων παραγγελιών, αλλά και των περιοχών που εντοπίζονται εκτεταμένες επιφάνειες τοίχων με έργα πολλών και σημαντικών writers, γνωστών ως *hall of fame*. Για παράδειγμα, *Αθήνα, Βιβλιοθήκη Ινστιτούτου Goethe ή Νέα Ιωνία Hall of Fame*.

Παράνομο –Νόμιμο: Εδώ καταχωρίζεται η πληροφορία σχετικά με το εάν το έργο είναι παράνομο (όπως εξάλλου είναι τα περισσότερα κομμάτια) ή αποτέλεσμα επίσημης δημόσιας ή ιδιωτικής ανάθεσης.

2.1.3 Πληροφορία σχετικά με πιθανή ανάθεση του έργου

Παραγγελιοδότης: Στην υποκατηγορία αυτή δηλώνονται τα ονόματα των ιδιωτών, εταιρειών, οργανισμών και κρατικών φορέων που έχουν παραγγείλει ή έχουν δώσει την άδεια για τη δημιουργία ενός μεμονωμένου έργου ή μιας τοιχογραφίας. Για παράδειγμα, παραγγελιοδότης: Δήμος Νίκαιας

Χορηγός: Ιδιώτης, εταιρεία ή κρατικός φορέας που χρηματοδοτούν τη δημιουργία ενός έργου ή τη διοργάνωση φεστιβάλ και εκδηλώσεων σχετικά με την τέχνη του graffiti. Για, παράδειγμα, χορηγός: *4mypeople, Nixon, Weside, Nine Eleven, Fast Forward, Burn Out, Aleda, Saketattoo, Lillypute, Blaze Productions, 4elements.gr, Knockout*.

Φεστιβάλ-Εκδήλωση: Στο πεδίο αυτό καταχωρίζεται ο τίτλος του φεστιβάλ ή της εκδήλωσης, στο πλαίσιο της οποίας εκτελέστηκαν έργα graffiti. Για παράδειγμα, Φεστιβάλ: *Full Color Festival 2*.

Ημερομηνία ανάθεσης έργου ή πραγματοποίησης του φεστιβάλ: Στο πεδίο δηλώνεται, εφόσον είναι γνωστό από σχετικά έγγραφα ή και προφορικές μαρτυρίες των παραγγελλοδοτών, είτε η ακριβής ημερομηνία είτε η χρονιά πραγματοποίησης του έργου.

Ποσό: Στην υποκατηγορία αυτή αναγράφεται το ποσό που κόστισε η πραγματοποίηση του έργου σε ευρώ.

2.1.4 Πληροφορία σχετικά με το στυλ του έργου

Μορφή κομματιού: Στο πεδίο καταχωρίζονται με μια κλειστή λίστα όρων (πολλαπλών επιλογών) οι βασικές μορφές των κομματιών με βάση την πολυπλοκότητα του σχεδιασμού, το μέγεθος, τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτέλεσή του, το είδος του υλικού φορέα που μπορεί να είναι σταθερός, δηλαδή τοίχος, ή κινούμενος, δηλαδή κάθε είδους οχήματα, καθώς και τη συγκεκριμένη θέση του κομματιού σε αυτόν. Για παράδειγμα, *Roof Top*, όταν το κομμάτι βρίσκεται πολύ ψηλά σε ένα κτίριο ή *Window-Down* όταν τοποθετείται κάτω από το παράθυρο ενός βαγονιού του μετρό ή τρένου. Οι όροι της λίστας αυτής είναι: Tag, Throw-up, Masterpiece, Silver Piece, Production, Roof Top, Line-Piece, Whole Train, Whole Car, Top-to Bottom, End-to-End, Window-Down.

Στυλ γραφημάτων: Στο πεδίο αυτό καταχωρίζονται σε μορφή ανοιχτής λίστας όρων (πολλαπλή επιλογή) δεδομένα σχετικά με τα στυλιστικά είδη των γραφημάτων. Ο καταγραφέας μπορεί να επιλέξει ένα από τα συνηθέστερα στυλ γραφημάτων που περιλαμβάνονται στη λίστα ή να προσθέσει ένα καινούργιο είτε ως νέο όρο είτε με ελεύθερο κείμενο, αφού τα γράμματα ενός κομματιού δυνητικά παρουσιάζουν άπειρες στυλιστικές ποικιλίες και συνδυασμούς, ανάλογα με την προσωπική έμπνευση του κάθε writer. Τέτοιοι όροι μπορεί να είναι : Bubble, Block Letters, 3D Αραβικοί χαρακτήρες, Ελληνικοί χαρακτήρες, Λατινικοί χαρακτήρες, Σινοϊαπωνικοί χαρακτήρες, Wilde style κ.λ.π.

Στυλιστικά-διακοσμητικά στοιχεία: Στο πεδίο καταχωρίζονται τα βασικά στυλιστικά και διακοσμητικά στοιχεία ενός κομματιού, σύμφωνα με μια ανοιχτή λίστα όρων (πολλαπλών επιλογών), ώστε να προστεθούν και περισσότερα ακόμη ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του έργου και τις επινοήσεις του δημιουργού. Θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα να προστίθενται είδη στυλιστικών στοιχείων. Παραδείγματα τέτοιων όρων: Αστέρια (Stars): Ναι/ όχι, Βέλη (Arrows), Βάθος (Background): φλογόσχημο, κυκλοτερείς σχηματισμοί, σύννεφο (Cloud), κ.λ.π., Γέμισμα (Fill in): ελεύθερο κείμενο, Κοψίματα (Cuts), Ραγίσματα (cracks), Λάμψεις (Shines), Περίγραμμα (εξωτερικό-εσωτερικό) (Outline, Second Outline) κ.λ.π.

Στυλιστικές επιρροές: Σύντομη περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών ενός έργου σε σχέση με κάποιο ιδιαίτερο στυλ (Old School, New York Style, Γερμανικό στυλ κ.λ.π.), από το οποίο έχει επηρεαστεί ή εμπνευστεί ένας δημιουργός. Για παράδειγμα, τα καμπύλα γράμματα με τις πλατφόρμες και τις λάμψεις (*shines*) των Νεοϋορκέζων εκπροσώπων της Old School, COPE2 και SEN2, έχουν ενσωματωθεί δημιουργικά στα κομμάτια του DEE 71.

Διαστάσεις: Στη συγκεκριμένη κατηγορία καταχωρίζονται δεδομένα σύμφωνα με μια κλειστή λίστα τριών όρων (Περιορισμένη κλίμακα, Μεσαία κλίμακα, Μνημειακή κλίμακα,). Όταν το ύψος του κομματιού είναι μικρότερο από ένα μέτρο θεωρήσαμε συμβατικά ότι επιλέγεται ο όρος *περιορισμένη κλίμακα*, διαφορετικά επιλέγεται ο όρος *μεσαία κλίμακα*, ενώ ο τρίτος όρος χαρακτηρίζει έργα τοιχογραφικών διαστάσεων.

Υλικά Κατασκευής: Στην κατηγορία αυτή δηλώνονται τα υλικά που συνήθως χρησιμοποιούν οι δημιουργοί του graffiti, σύμφωνα με μια ανοιχτή λίστα όρων (πολλαπλών επιλογών). Τέτοιοι όροι μπορεί να είναι: Σπρέι, Αερογράφος, Καμβάς, Κιμωλία, Μελάνι, Μολύβι, Ξύλινο πάνελ, Πλαστικό χρώμα, Πινέλο, Ρολό, Χαρτί.

Τεχνική: Στη συγκεκριμένη κατηγορία καταχωρίζονται με μια ανοιχτή λίστα όρων (πολλαπλών επιλογών) η τεχνική ή ο συνδυασμός των τεχνικών που χρησιμοποιεί ο δημιουργός στην εκτέλεση του κομματιού. Τέτοιοι όροι μπορεί να είναι: Ανάμιξη χρωμάτων (Fading), Ενιαίοι χρωματικοί τόνοι, Δύο τόνοι (two tone) κ.λ.π.

2.1.5 Πληροφορίες σχετικά με το θέμα του έργου

Περιγραφή γενικού θέματος: (ελεύθερο κείμενο) Σύντομη περιγραφή των αφηρημένων σχηματισμών των γραφημάτων, των διακοσμητικών στοιχείων, των εικονιστικών θεμάτων και αφηγηματικών επεισοδίων. Σύμφωνα με το Categories for the Description of Works of Art η ανάλυση της εικόνας ακολουθεί τη μέθοδο του Erwin Panofsky. Το περιεχόμενο της εικόνας αναλύεται σε τρία επίπεδα: την προ-εικονογραφική περιγραφή, την εικονογραφική ταύτιση και την εικονογραφική ερμηνεία ή «εικονολογία». Η επιλογή αυτής της παραδοσιακής τεχνοϊστορικής μεθόδου προσαρμόζεται φυσικά στις ανάγκες μια πιο απλοποιημένης και πρακτικής εφαρμογής, ώστε να διευκολύνεται ο χρήστης στην ανάκτηση της πληροφορίας. Η καταγραφή της εικόνας καθορίζεται από μια συνεπή και ομοιόμορφη δομή που όχι μόνο περιγράφει το έργο, αλλά και τον τρόπο που το βλέπει ο χρήστης. Έτσι, από τη γενική οπτική ανάλυση του έργου ο καταγραφέας στρέφεται σε μια πιο λεπτομερειακή παρουσίαση των τμημάτων του. Η προσοχή του επικεντρώνεται στο κύριο θέμα, που συνήθως είναι τα γραφήματα και στη συνέχεια περιγράφει τα εικονιστικά στοιχεία, δηλαδή χαρακτήρες επινοημένους από τον δημιουργό ή από κόμικς (characters), αφηγηματικές σκηνές κ.ά. Τα γραφήματα, που είναι συνήθως χαρακτήρες του λατινικού ή σπανιότερα ελληνικού αλφαβήτου, επιβάλλουν την ανάγνωση της εικόνας από αριστερά προς τα δεξιά, ενώ εάν πρόκειται για γραφήματα σινοϊαπωνικής γραφής το κομμάτι «διαβάζεται» από πάνω προς τα κάτω. Σε κάθε περίπτωση όμως ακολουθείται ένας δομημένος τρόπος θέασης και περιγραφής του περιεχομένου. Για παράδειγμα, στο κομμάτι διακρίνονται οι *στυλιζαρισμένες υπογραφές των δημιουργών και ανθρωποειδή, που παραπέμπουν σε ρομπότ, καθώς και ένα φουτουριστικό τοπίο. Η απεικόνιση της φουτουριστικής ουτοπίας λειτουργεί μετωνυμικά, ως προσπάθεια απόδρασης σε έναν άλλο ιδανικό κόσμο.*

Επιλογή και περιγραφή επί μέρους θεμάτων: Από τη συνολική εικόνα θα επιλέγονται και θα απομονώνονται τα επιμέρους θέματα και για κάθε ένα από αυτά θα υπάρχει σύντομη περιγραφή. Για παράδειγμα, *στην αριστερή πλευρά της σύνθεσης απεικονίζεται σχηματοποιημένο δέντρο, ενώ στη δεξιά πλευρά γραφήματα.*

Ο τρόπος επιλογής θα είναι φιλικός προς τον χρήστη. Θα έχει την δυνατότητα μέσα στον φυλλομετρητή διαδικτύου (browser) να επιλέξει το κομμάτι της εικόνας που παριστάνει ένα επιμέρους θέμα και να το απομονώσει για να προσθέσει τις απαραίτητες πληροφορίες για αυτό.

Λέξεις κλειδιά του γενικού θέματος και των επί μέρους θεμάτων: Το ελεύθερο κείμενο περιγραφής συνδυάζεται με λέξεις κλειδιά που εμπεριέχουν γενικές έννοιες όπως «πολιτισμός», «μαζικός πολιτισμός», «δημόσιος αστικός χώρος», «πολιτική», «κοινωνία», «μυθολογία» και «θρησκεία» ανοιχτή λίστα όρων(πολλαπλών επιλογών).

Πηγές προέλευσης επί μέρους θεμάτων: Στη συγκεκριμένη υποκατηγορία καταχωρίζουμε δεδομένα σχετικά με την εικονογραφική προέλευση των παραστατικών μοτίβων ή χαρακτήρων. Για παράδειγμα, *Obélix, Idéfix χαρακτήρες από το κόμικ Astérix les Gaulois των René Goscinny (Γάλλος,1926-1977), (κείμενο) και Albert Uderzo (Γάλλος, 1927) (εικονογράφιση). Το κόμικ εμφανίστηκε για πρώτη φορά στο γαλλικό περιοδικό Pilote στις 29 Οκτωβρίου 1959. Δημοσιεύτηκε σε σειρές στο Pilote και σε 34 ανεξάρτητα άλμπουμ έως το 2009.*

Μηνύματα (Messages)-Αφιερώσεις (Dedications): Επειδή τα κομμάτια graffiti συχνά περιέχουν και μηνύματα, πολιτικού ή κοινωνικού περιεχομένου, καθώς και αφιερώσεις σε φίλους, ομοτέχνους και συντρόφους καταχωρίζονται και αυτά και αποδίδονται με ελεύθερο κείμενο.

Σύμβολα-Σημάδια: Για παράδειγμα, το σύμβολο της ειρήνης, της αναρχίας, των πνευματικών δικαιωμάτων κ.λ.π.

2.1.6 Πληροφορία σχετικά με την Βιβλιογραφία

Θα καταχωρίζονται βιβλιογραφικές αναφορές.

2.1.7 Πολυμεσικό περιεχόμενο σχετικό με το έργο

Θα υπάρχει η δυνατότητα προσθήκης πολυμεσικού υλικού (βίντεο, ήχος, εικόνες) σχετικού με το έργο graffiti

2.2 Για Black Book

Στο ηλεκτρονικό αρχείο θα καταγραφούν και black books. Το black book περιλαμβάνει συνήθως προπαρασκευαστικά σχέδια ή φωτογραφίες έργων του κατόχου ή των ομοτέχνων του. Για κάθε ένα από αυτά θα γίνει πλήρης καταλογογράφηση σύμφωνα με την ηλεκτρονική φόρμα καταγραφής και στο τέλος θα υπάρχει σύνδεση με το αντίστοιχο black book.

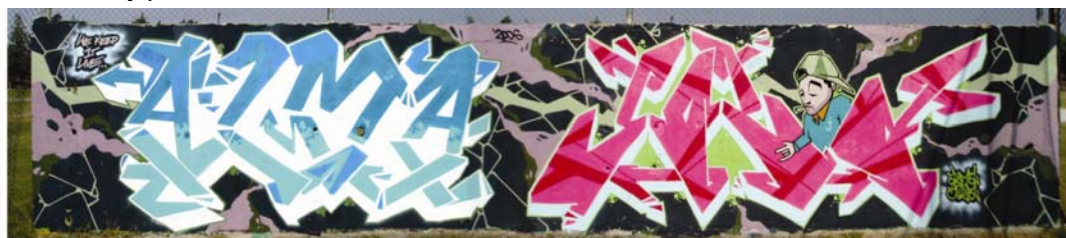
Τα μεταδεδομένα που θα καταχωρίσουμε για ένα black book θα αφορούν στα εξής:

Αύξων αριθμός, Δημιουργός, Χρονιά δημιουργίας, ηλεκτρονικό αρχείο (εικόνας) φωτογραφιών των σελίδων του.

Για κάθε σελίδα του θα καταχωρίζονται οι φωτογραφίες ξεχωριστά με βάση τα παραπάνω πεδία. Επίσης, τα έργα graffiti που θα υπάρχουν στις σελίδες του θα συσχετίζονται με αυτό.

3 Παράδειγμα Καταχώρησης και Περιγραφής έργου Graffiti

3.1 Το έργο

3.2 Καταχώρηση έργου Graffiti

A/A: 1

Τύπος τεκμηρίου έργου: Φωτογραφία.

Φωτογραφία Έργου

Μέρη έργου:

Συσχετιζόμενα έργα:

Κατηγορία: Ζωγραφική

Τύπος έργου: Ολοκληρωμένο /Σχέδιο

Τίτλος: Graffiti, ALMA και JOLA, Καρδίτσα, 2006

Δημιουργός/Δημιουργοί: ALMA (ανεξάρτητος writer, CSK) (Έλληνας ενεργός στην Αθήνα και την Καρδίτσα από τα τέλη της δεκαετίας του '90), γράμματα αριστερά και βάθος, JOLA (ανεξάρτητος writer) (Έλληνας, ενεργός στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη από τα τέλη της δεκαετίας του '90), γράμματα δεξιά και character.

Υπογραφή Δημιουργός/Δημιουργοί: ALMA, JOLA, κάτω δεξιά.

Φωτογραφία της υπογραφής:

Δηλώσεις του δημιουργού/δημιουργών: JOLA «Το κομμάτι έγινε βράδυ τον Αύγουστο του 2006 σε έναν τοίχο στο γήπεδο αντισφαίρισης στην περιοχή Παλέρμο. Το σημείο επιλέχθηκε γιατί βρίσκεται κοντά σε περιοχή με αρκετό φωτισμό».

Χρονολόγηση: Αύγουστος, 2006

Επιφάνεια: Τοίχος

Τόπος: Καρδίτσα, Παλέρμο

Παράνομο-Νόμιμο: Παράνομο

Παραγγελιοδότης:

Χορηγός:

Φεστιβάλ:

Εκδήλωση:

Ημερομηνία ανάθεσης έργου ή πραγματοποίησης του φεστιβάλ:

Ποσό:

Μορφή κομματιού: Masterpiece, Production

Στυλ γραφημάτων: ALMA: στενόμακρα, ευδιάκριτα, JOLA: αιχμηρά, συμπλεκόμενα, εκτεταμένα.

Στυλιστικά-διακοσμητικά στοιχεία: Τόξα (arrows), ραγίσματα (cracks), εξωτερικό περίγραμμα (outline), δεύτερο περίγραμμα (second outline).

Στυλιστικές επιρροές: Η γεωμετρική σχεδίαση των μοτίβων, αλλά και η αυστηρή οργάνωση της σύνθεσης του κάθε κομματιού μέσα σε μια οριοθετημένη ορθογώνια έκταση αποκαλύπτουν ερεθίσματα προερχόμενα κυρίως από το γερμανικό στυλ και ιδιαίτερα τη βερολινέζικη σκηνή. Η φιγούρα δεξιά θυμίζει ανάλογα characters της *Old School*, της πρώτης δηλαδή περιόδου του graffiti, που εκτείνεται έως τα μέσα της δεκαετίας του '80.

Διαστάσεις: Μνημειακή κλίμακα

Υλικά Κατασκευής: Σπρέι, πλαστικό χρώμα.

Τεχνική: Δύο τόνοι (*two tone*).

Περιγραφή γενικού θέματος: Επάνω αριστερά διακρίνεται φράση και η υπογραφή του writer ALMA σε μεγάλη κλίμακα, ενώ δεξιά η μεγάλης επίσης κλίμακας υπογραφή του JOLA. Στο τελείωμα του κομματιού του JOLA, ανάμεσα στα γράμματα, διαφαίνεται εικονιστικό στοιχείο, character, που παριστάνει b-boy, χορευτή δηλαδή του breakdance. Η φιγούρα παραπέμπει στη γενικότερη κουλτούρα του hip-hop, μέσω της οποίας διαδόθηκε το graffiti στην ελληνική σκηνή, αφού πολλοί writers ξεκινώντας από το breakdancing μνήθηκαν στη συγκεκριμένη σκηνή.

Επιλογή και περιγραφή επί μέρους θεμάτων: Αριστερά τα γραφήματα του ALMA είναι στενόμακρα και ευανάγνωστα, ενώ βέλη σε διάφορα σημεία του κομματιού ενισχύουν την κίνηση και τη ροή του. Δεξιά τα γραφήματα του JOLA αποτελούνται από εκτεταμένες γεωμετρικές επιφάνειες με αιχμηρές γωνίες. Και στα δύο έργα οι φόρμες είναι καθαρές και οι χρωματισμοί περιορίζονται σε δύο τόνους (*two-tone*): ανοιχτό και πιο σκούρο γαλάζιο στο κομμάτι του ALMA, κόκκινο και ροζ σε εκείνο του JOLA.

Λέξεις κλειδιά του γενικού θέματος και των επιμέρους θεμάτων: χαρακτήρας (character), χορός, χορευτής, breakdance, b-boy.

Πηγές προέλευσης επι μέρους θεμάτων:

Μηνύματα (Messages)-Αφιερώσεις (Dedications): “WE KEEP IT LIVE...”

Σύμβολα-Σημάδια:

Βιβλιογραφία: 1 Mini-DVD 4:3, 2’, κάμερα: Νίκος Βαρσάμης, μοντάζ: Βίκτωρας Γκόγκας, Αθήνα, Αύγουστος 2006.

4 Προσαρμογή των μεταδεδομένων στο πρότυπο CDWA

Η υιοθέτηση ενός συγκεκριμένου συστήματος ταξινόμησης, όπως το Categories for the Description of Works of Art (CDWA), κρίθηκε απαραίτητη γιατί τα δεδομένα που εντάσσονται σε μια κοινά αποδεκτή δομή, όπου εφαρμόζεται ελεγχόμενο λεξιλόγιο και ορολογία εξασφαλίζουν την ορθολογική οργάνωση του υλικού και την πιο αποτελεσματική και καθολική πρόσβαση στην πληροφορία σε σύγκριση με δεδομένα που δεν ακολουθούν τέτοια πρότυπα. Οι κατηγορίες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για την περιγραφή ενός έργου προέρχονται κατά κύριο λόγο από τις *core* κατηγορίες.ⁱⁱ

Το συγκεκριμένο πρότυπο περιγράφει και κατηγοριοποιεί μεταδεδομένα σχετικά με καλλιτεχνικά έργα, καθώς διαμορφώνει ένα κατάλληλο εννοιολογικό πλαίσιο για την περιγραφή και πρόσβαση στην πολιτιστική πληροφορία. Η εναρμόνιση της παρουσίασης των έργων graffiti με το συγκεκριμένο πρότυπο παρουσιάζει το επιπλέον πλεονέκτημα ότι η πληροφορία της Βάσης Δεδομένων μπορεί να εξαχθεί σε μορφή XML (μέσω του CDWA-Lite), συμβατή με το πρωτόκολλο OAI-PMH (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting).

Στο συγκεκριμένο έργο της συγκρότησης ηλεκτρονικού αρχείου ψηφιακών φωτογραφιών graffiti υπάρχουν βέβαια κάποιες αποκλίσεις από το προαναφερόμενο σύστημα ταξινόμησης, αφού πρόκειται για την καταγραφή έργων τέχνης με ιδιαίτερο εφήμερο χαρακτήρα, εκτελεσμένων παράνομα μέσα στον δημόσιο αστικό χώρο. Ωστόσο, όσο περισσότερο ο καταγραφέας διευκολύνει την πρόσβαση μέσω προτύπων, κοινών εργαλείων και κοινών στρατηγικών τόσο πιο εύκολο γίνεται για τον ερευνητή να αναζητήσει μια εικόνα ή περισσότερες. Μπορεί μια εικόνα να αξίζει χίλιες λέξεις, αλλά ελπίζουμε ότι οι ίδιες οι λέξεις έχουν επίσης αξία για όποιον αναζητεί μια εικόνα.ⁱⁱⁱ

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ⁱ Στο συγκεκριμένο ερευνητικό έργο συμμετέχουν η λαογράφος Νικολέτα Περπατάρη, η ιστορικός τέχνης Κων/να Δρακοπούλου και ο επιστημονικός συνεργάτης-ερευνητής συστημάτων και διαχείρισης έργων τέχνης Δημήτρης Κρεμμύδας.

ⁱⁱ www.getty.edu/research/conducting_research/standards/cdwa/introduction.html και Baca Murtha, Harpring Patricia, Lanzi Elisa, McRae Linda, Whiteside Ann (eds), *Cataloging Cultural Objects. A Guide to Describing Cultural Works and Their Images*. Chicago: American Library Association, 2006.

ⁱⁱ Sundt Christine, “The Image User and the Search for Images”, 83.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Sundt Christine, “The Image User and the Search for Images”, στο *Introduction to Art Image Access, Issues, Tools, Standards, Strategies*. Επιμ. Murtha Baca. Los Angeles: Getty Publications, 2002.

Baca Murtha, Harpring Patricia, Lanzi Elisa, McRae Linda, Whiteside Ann (eds), *Cataloging Cultural Objects. A Guide to Describing Cultural Works and Their Images*. Chicago: American Library Association, 2006.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

www.getty.edu/research/conducting_research/standards/cdwa/introduction.html

<http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html>